

**შპს საქართველოს ბანკის სასწავლო უნივერსიტეტში
სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის წესი (პროცედურა)**

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. ეს წესი არეგულირებს „საქართველოს ბანკის სასწავლო უნივერსიტეტის“ („შემდგომში - „სასწავლო უნივერსიტეტი“ ან „დაწესებულება“) სამაგისტრო პროგრამებზე მაგისტრანტობის კანდიდატთა ჩარიცხვის პროცედურას.
2. წინამდებარე წესი შემუშავებულია მოქმედი კანონმდებლობისა და სასწავლო უნივერსიტეტის წესდების საფუძველზე.

მუხლი 2. სასწავლო უნივერსიტეტის მაგისტრატურაში ჩარიცხვის საფუძველი

1. სასწავლო უნივერსიტეტის მაგისტრატურის საფეხურზე (სამაგისტრო პროგრამაზე) პირის ჩარიცხვის საფუძველია სამაგისტრო გამოცდების წარმატებით გავლა, რაც მოიცავს საერთო სამაგისტრო გამოცდებსა და სასწავლო უნივერსიტეტის გამოცდებს.
2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი წესისგან განსხვავებული წესით სასწავლო უნივერსიტეტის მაგისტრატურაში (სამაგისტრო პროგრამაზე) ჩარიცხვის შესაძლებლობა განისაზღვრება მოქმედი კანონმდებლობით და წინამდებარე წესით.
3. სასწავლო უნივერსიტეტის სამაგისტრო პროგრამაზე, წინამდებარე წესის დაცვით, ჩარიცხვისთვის მაგისტრანტობის კანდიდატი ვალდებულია კანონმდებლობით დადგენილი წესით ჩააბაროს საერთო სამაგისტრო გამოცდა – სასწავლო უნივერსიტეტის მიერ დადგენილი სამაგისტრო პროგრამის საფუძველზე განსაზღვრული ტესტის შესაბამისი ტიპი, გადალახოს დაწესებულების მიერ საერთო სამაგისტრო გამოცდის შესაბამისი ტესტის ნაწილისათვის დადგენილი მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, ხოლო ასეთს არარსებობისას გადალახოს კანონმდებლობით დადგენილი მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი.

მუხლი 3. შიდასაუნივერსიტეტო სპეციალობის გამოცდებზე დაშვების პირობები

1. შიდასაუნივერსიტეტო სპეციალობის გამოცდებზე დაშვების მიზნით მაგისტრანტობის კანდიდატი ვალდებულია დაადასტუროს ინგლისური ენის B2 დონეზე ფლობა.
2. მაგისტრანტობის კანდიდატმა ინგლისური ენის B2 დონეზე ფლობის დასადასტურებლად და სპეციალობის გამოცდაზე დაშვების პირობის დასაკმაყოფილებლად უნდა წარმოადგინოს შემდეგი სერტიფიკატებიდან ერთ-ერთი:
 - ა) TOEFL (არანაკლებ 80 ქულა);
 - ბ) IELTS (არანაკლებ 5.0);
 - გ) FCE (B2 დონე);

3. წინამდებარე წესის მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული მოთხოვნების შეუსრულებლობის შემთხვევაში მაგისტრანტობის კანდიდატს ეძლევა უფლება ჩააბაროს ინგლისური ენის გამოცდა სასწავლო უნივერსიტეტის მიერ დადგენილ ვადებში.

4. ინგლისური ენის გამოცდის ნიმუში, გამოცდის კომპონენტების, თითოეული კომპონენტის მაქსიმალური ქულებისა და გამოცდისთვის განკუთვნილი დროის მითითებით, წარმოადგენს წინამდებარე წესის ნაწილს და თან ერთვის მას დანართის სახით (წესის დანართი A).

5. გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათალისწინებული შემთხვევისა, ინგლისური ენის ფლობა B2 დონეზე დადასტურებული იქნება თუ მაგისტრანტობის კანდიდატი სასწავლო უნივერსიტეტის მიერ ჩატარებულ ინგლისური ენის გამოცდაში მიიღებს 80 ქულას და მეტს.

მუხლი 4. შიდასაუნივერსიტეტო სპეციალობის გამოცდა/გამოცდები

1. სპეციალობის გამოცდების მიზანია დაადგინოს მაგისტრანტობის კანდიდატის მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი სპეციალობაში, რათა მან წარმატებით შეძლოს შეთავაზებული სამაგისტრო პროგრამის დაძლევა.

2. სასწავლო უნივერსიტეტი მაგისტრანტობის კანდიდატთა სამაგისტრო პროგრამებზე ჩარიცხვის მიზნით აწესებს წერით გამოცდას სპეციალობაში.

3. წერითი გამოცდის ნიმუში, გამოცდის კომპონენტების, თითოეული კომპონენტის მაქსიმალური ქულებისა და საგამოცდო დროის მითითებით, წარმოადგენს წინამდებარე წესის ნაწილს და თან ერთვის მას დანართის სახით (წესის დანართი B).

4. სპეციალობის წერითი გამოცდა ჩაითვლება ჩაბარებულად თუ სტუდენტი მიიღებს 51 ქულას ან მეტს;

მუხლი 5. შიდასაუნივერსიტეტო სპეციალობის გამოცდებ/ გამოცდების ორგანიზება

1. სპეციალობის გამოცდა/გამოცდების ჩაბარების მიზნით მაგისტრანტობის კანდიდატმა უნდა გაიაროს რეგისტრაცია სასწავლო უნივერსიტეტის მიერ გამოცხადებულ ვადებში.

2. მაგისტრანტობის კანდიდატთა რეგისტრაციის პერიოდის ხანგრძლივობა არ შეიძლება იყოს მაგისტრანტობის კანდიდატთა რეგისტრაციის თაობაზე ბრძანების ოფიციალურ ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებიდან 10 კალენდარულ დღეზე ნაკლები.

3. ინგლისური ენისა (საჭიროების შემთხვევაში) და შიდასაუნივერსიტეტო სპეციალობის გამოცდის/გამოცდების ჩატარების თარიღები განისაზღვრება სასწავლო უნივერსიტეტის აკადემიურ კალენდარით.

4. სპეციალობის გამოცდაზე/გამოცდებზე მაგისტრანტობის კანდიდატი დაიშვება თუ ის აკმაყოფილებს მე-3 მუხლის მე-2 ან მე-5 პუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს.

5. სპეციალობის გამოცდის წარმატებით ჩაბარების შემდეგ მაგისტრანტობის კანდიდატი გადის ინტერვიუების ეტაპს.

6. ინტერვიუებაზე მაგისტრანტობის კანდიდატი დაიშვება თუ ის აკმაყოფილებს მე-4 მუხლის მე-4 პუნქტებით დადგენილ მოთხოვნას.

7. ინტერვიუების ეტაპს მაგისტრანტობის კანდიდატი გადის სასწავლო უნივერსიტეტის რექტორის მიერ დამტკიცებული საგამოცდო კომისიის წინაშე, რექტორის ბრძანებით დამტკიცებული თემებისა და კრიტერიუმების მიხედვით.

8. საგამოცდო კომისია იღებს გადაწყვეტილებას მაგისტრანტობის კანდიდატის სამაგისტრო პროგრამაზე (მაგისტრატურაში) ჩასარიცხად წარდენის შესახებ.

9. ინტერვიუების ეტაპის შემდეგ დგება მაგისტრანტობის კანდიდატების რეიტინგული სია საერთო სამაგისტრო გამოცდის, შიდასაუნივერსიტეტო სპეციალობის წერითი გამოცდის

შედეგებისა და მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილი კოეფიციენტების გათვალისწინებით.

მუხლი 6. სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვა

1. სპეციალობის გამოცდების წარმატებით ჩაბარების შემდეგ, მაგრამ არაუგვიანეს სასწავლებლის მიერ ადმინისტრაციული რეგისტრაციისათვის დადგენილ ვადაში, მაგისტრანტობის კანდიდატი შესაბამის სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის მიზნით ვალდებულია წარმოადგინოს შემდეგი დოკუმენტები:

- ა) პირადობის მოწმობის ასლი;
- ბ) კვალიფიკაციის მინიჭების დამადასტურებელი დოკუმენტი/დიპლომის ასლი;
- გ) სამხედრო მიწერის ასლი (ვაჟებისთვის);
- დ) ფოტოსურათი (3X4);
- ზ) უცხო ქვეყანაში მიღებული განათლების შემთხვევაში ცნობა დიპლომის ნამდვილობის შესახებ;

2. ადმინისტრაციული რეგისტრაციის წარმატებით გავლის და სტუდენტთან დადებული გენერალური ხელშეკრულების საფუძველზე გამოიცემა უნივერსიტეტის რექტორის ბრძანება სასწავლებელში სამაგისტრო პროგრამაზე სტუდენტთა ჩარიცხვის შესახებ.

მუხლი 7. სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვა საერთო სამაგისტრო გამოცდების გარეშე

1. სამაგისტრო პროგრამაზე საერთო სამაგისტრო გამოცდების ჩაბარების გარეშე კანონმდებლობით დადგენილი წესით სტუდენტი ჩაირიცხება თუ ის დააკმაყოფილებს წინამდებარე პროცედურის მე-3 მუხლის მე-2 ან მე-5 პუნქტებით და მე-5 მუხლის მე-5 და მე-8 პუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს.

მუხლი 8. დასკვნითი დებულებები

დებულების გაუქმება, მასში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა ხორციელდება მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

THE ENGLISH LANGUAGE TEST SAMPLE

SECTION 1 (Duration: 1 hour 50 minutes, Total: 75 points)

READING COMPREHENSION (Total: 41 points)

GRAMMAR AND VOCABULARY (Total: 34 points)

SECTION 2 (Duration: 30 minutes, Total: 25 points)

LISTENING (Total: 25 points)

Appendix 1 – TAPESCRIPTS (Section 2)

Appendix 2 – ANSWER KEY (Sections 1 and 2)

**BANK OF GEORGIA
UNIVERSITY**

future starts here

SECTION 1 (Duration: 1 hour 50 minutes, Total: 70 points)

READING COMPREHENSION (Total: 41 points)

Part 1 (Total: 20 points)

Instructions: For Questions 1-10, read the passage and answer the questions below. (2 points each)

SMART ENERGY

The next few decades will see great changes in the way energy is supplied and used. In some major oil producing nations, 'peak oil' has already been reached, and there are increasing fears of global warming. Consequently, many countries are focusing on the switch to a low carbon economy. This transition will lead to major changes in the supply and use of electricity. [A] Firstly, there will be an increase in overall demand, as consumers switch from oil and gas to electricity to power their homes and vehicles. [B] Secondly, there will be an increase in power generation, not only in terms of how much is generated, but also how it is generated, as there is growing electricity generation from renewable sources. [C] To meet these challenges, countries are investing in Smart Grid technology. [D] This system aims to provide the electricity industry with a better understanding of power generation and demand, and to use this information to create a more efficient power network.

Smart Grid technology basically involves the application of a computer system to the electricity network. The computer system can be used to collect information about supply and demand and improve engineer's ability to manage the system. With better information about electricity demand, the network will be able to increase the amount of electricity delivered per unit generated, leading to potential reductions in fuel needs and carbon emissions. Moreover, the computer system will assist in reducing operational and maintenance costs.

Smart Grid technology offers benefits to the consumer too. They will be able to collect real-time information on their energy use for each appliance. Varying tariffs throughout the day will give customers the incentive to use appliances at times when supply greatly exceeds demand, leading to great reductions in bills. For example, they may use their washing machines at night. Smart meters can also be connected to the internet or telephone system, allowing customers to switch appliances on or off remotely. Furthermore, if houses are fitted with the apparatus to generate their own power, appliances can be set to run directly from the on-site power source, and any excess can be sold to the grid.

With these changes comes a range of challenges. The first involves managing the supply and demand. Sources of renewable energy, such as wind, wave and solar, are notoriously unpredictable, and nuclear power, which is also set to increase as nations switch to alternative energy sources, is inflexible. With oil and gas, it is relatively simple to increase the supply of energy to match the increasing demand during peak times of the day or year. With alternative sources, this is far more difficult, and may lead to blackouts or system collapse. Potential solutions include investigating new and efficient ways to store energy and encouraging consumers to use electricity at off-peak times.

A second problem is the fact that many renewable power generation sources are located in **remote** areas, such as windy uplands and coastal regions, where there is currently a lack of electrical infrastructure. New infrastructures therefore must be built. Thankfully, with improved smart technology, this can be done more efficiently by reducing the reinforcement or construction costs.

Although Smart Technology is still in its infancy, pilot schemes to promote and test it are already **underway**. Consumers are currently testing the new smart meters which can be used in their homes to manage electricity use. There are also a number of demonstrations being planned to show how the smart technology could practically work, and trials are in place to test the new electrical infrastructure. It is likely that technology will be added in 'layers', starting with 'quick win' methods which will provide initial carbon savings, to be followed by more advanced systems at a later date. Cities are prime candidates for investment into smart energy, due to the high population density and high energy use. It is here where Smart Technology is likely to be promoted first, utilising a range of sustainable power sources, transport solutions and an infrastructure for charging electrically powered vehicles. The infrastructure is already changing fast. By the year 2050, changes in the energy supply will have transformed our homes, our roads and our behaviour.

1. According to paragraph 1, what has happened in some oil producing countries?

- A They are unwilling to sell their oil any more.
- B They are not producing as much oil as they used to.
- C The supply of oil is unpredictable.
- D Global warming is more severe here than in other countries.

2. Where in Paragraph 1 can the following sentence be placed?

There is also likely more electricity generation centres, as households and communities take up the opportunity to install photovoltaic cells and small scale wind turbines.

- A In [A]
- B In [B]
- C In [C]
- D In [D]

3. Which of the following is NOT a benefit of Smart Grid technology to consumers?

- A It can reduce their electricity bills.
- B It can tell them how much energy each appliance is using.
- C It can allow them to turn appliances on and off when they are not at home.
- D It can reduce the amount of energy needed to power appliances.

4. According to paragraph 4, what is the problem with using renewable sources of power?

- A They do not provide much energy.
- B They often cause system failure and blackouts.
- C They do not supply a continuous flow of energy.
- D They can't be used at off-peak times.

5. In paragraph 5, what can be inferred about cities in the future?

- A More people will be living in cities in the future than nowadays.
- B People in cities will be using cars and buses powered by electricity.
- C All buildings will generate their own electricity.
- D Smart Grid technology will only be available in cities.

6. The word 'remote' in paragraph 5 could be best replace by:

- A isolated
- B crowded
- C attractive
- D alone

7. The word 'underway' in paragraph 6 is closest in meaning to:

- A permanent
- B complete
- C beneficial
- D in progress

8. What is the main idea of the final paragraph? (paragraph 6)

- A To describe who will benefit from Smart Grid technology first.
- B To outline the advantages of Smart Grid technology.
- C To summarize the main ideas in the previous paragraphs.
- D To describe how, where and when Smart Technology will be introduced.

9. In paragraph 6, what can be inferred about the introduction of Smart Grid Technology?

- A The technologies which produce most benefits will be introduced first.
- B The cheapest technologies will be introduced first.
- C The technologies which are most difficult to put into place will be introduced first.
- D Technologically advanced systems will be introduced first.

10. Which of the aspects below is NOT answered in the passage?

- A The ways Smart Grid technology will affect the way consumers use energy.
- B The problems which will have to be overcome in switching to Smart Grid Technology.
- C How consumers are likely to respond to Smart Grid technology.
- D The reasons why Smart Grid technology will be needed in the future.

Part 2 (Total: 21 points)

Instructions: You are going to read a magazine article about successful young people. For questions 11-25, choose from the people (A-D). There is an example at the beginning (0). (1.4 points each)

A Justin Weston
B Tom Hall
C Adam Huntley
D Josh Rendell

Which of the people (A-D):

- has been successful at writing? **0****B**.....
- thinks criticism has a positive effect on him? **11**.....
- found a job was easier than expected? **12**.....
- has seen his income increase? **13**
- is grateful to a teacher? **14**
- was influenced by the area where he lived? **15**.....
- wants to change the responsibilities of a job? **16**.....
- considers experience more important than qualifications? **17**
- always had a clear sense of purpose? **18**.....
- does not want to be a role model? **19**.....
- is worried about leaving others in charge? **20**
- did not accept a job he was offered? **21**.....
- thinks his success may have a positive effect on others? **22**.....
- is unhappy about the calls he receives? **23**.....
- is not liked by some fellow workers **24**.....
- is in contact with young people in his area? **25**.....

MEET THE RISING TALENTS

A Justin Weston is one of the most hotly discussed young British artists. After a childhood in the south of England, he discovered his passion for art while at secondary school in Scotland, where the whole family had moved when he was fifteen. 'I owe my success to the arts instructor who pushed me all the way to Arts College,' he says. The move from England to Scotland also brought him into direct contact with the landscape that was to become his main subject matter. Mr Weston looks set to become one of his generation's great painters, but his style is not universally popular, as a number of negative comments from colleagues has shown. 'Such comments only give me more courage to do new and exciting things and to paint more effectively,' he says.

B Tom Hall is a political correspondent. He has built up a glittering career in television journalism since graduating from London University in 1993. Even at university, he knew where he was going. While fellow history students enjoyed an active social life, Tom performed in plays and edited the student newspaper. When he graduated, he turned down job offers from the national papers for the exciting performance aspects of television reporting. He found the work much less demanding than he had thought it would be. 'I was able to turn my attention to writing as well,' he says. Days after publication, his thriller, *Shadows*, has won critical acclaim. The only thing Tom Hall dislikes about his job is finding an average of thirty messages on his answering machine every day. 'Mostly from newspaper editors asking my opinion,' he says.

C Adam Huntley is a gardener. It is refreshing to meet a successful young person who is not happy at the thought of being seen as a leader of a generation. 'I don't like that at all,' he says. But the facts speak for themselves. At the age of 26, Adam has just become Head Gardener at Cromart, one of the most renowned gardens in England. 'My approach as Head Gardener will be different from what has gone on so far,' he says, 'the modern Head Gardener also has to be involved in attracting visitors.' Adam has been awarded a grant for a trip to the Caribbean, where he hopes to find a number of plants to enrich the Cromart garden. 'I am pleased at the prospect of travelling,' he says, 'but I'm also nervous about letting somebody else take over my job.'

D Josh Rendell is a farmer. Owner and manager of a large dairy and arable crop farm, 29-year-old Josh finds he is the youngest of all farmers in the area. In 1991, he and his three brothers inherited the land from their father. Since then, he has reduced costs and increased efficiency to such an extent that his profits have doubled. Josh has a geography degree from Exeter University and a degree in business management, but most of what he has learnt, he says, came from his day-to-day work on the job. His recreations include organizing visits to the farm for children in local schools, but his central role is running the farm well. 'If your business is healthy,' he says, 'it can benefit the local community.'

GRAMMAR AND VOCABULARY (Total: 34 points)

Part 3 (Total: 12 points)

Instructions: For Questions 26-37, read the text below and decide which answer A, B, C or D best fits each space. (1 point each)

Example: (0) A situation **B** place C position D site

ENVIRONMENTAL CONCERNS

Earth is the only (0) ... we know of in the universe that can support human life. (26) ... human activities are making the planet less fit to live on. As the western world (27) ... on consuming two-thirds of the world's resources while half of the world's population do so (28) ... to stay alive we are rapidly destroying the (29) ... resource we have by which all people can survive and prosper. Everywhere fertile soil is (30) ... built on or washed into the sea. Renewable resources are exploited so much that they will never be able to recover (31) ... We discharge pollutants into the atmosphere without any thought of the consequences. As a (32) ... the planet's ability to support people is being (33) ... at the very time when rising human numbers and consumption are (34) ... increasingly heavy demands on it.

The Earth's (35) ... resources are there for us to use. We need food, water, air, energy, medicines, warmth, shelter and minerals to (36) ... us fed, comfortable, healthy and active. If we are sensible in how we use the resources they will (37) ... indefinitely. But if we use them wastefully and excessively they will soon run out and everyone will suffer.

26 A Although	B Still	C Yet	D Despite
27 A Continues	B repeats	C carries	D follows
28 A Already	B just	C for	D entirely
29 A Alone	B individual	C lone	D only
30 A Sooner	B neither	C either	D rather
31 A Quite	B greatly	C utterly	D completely
32 A development	B result	C reaction	D product
33 A Stopped	B narrowed	C reduced	D cut
34 A Doing	B having	C taking	D making
35 A Natural	B real	C living	D genuine
36 A Hold	B maintain	C stay	D keep
37 A Last	B stand	C go	D remain

Part 4 (Total: 10 points)

Instructions: For Questions 38-47, read the text below. Use the word given in capitals at the end of each line to form a word that fits in the space in the same line. There is an example at the beginning (0). (1 point each)

You are (0) unlikely to know his face or his name, but he has changed our lives forever. Tim Berners-Lee was (38)..... for the (39)..... of the World Wide Web, the information super highway which has (40)..... revolutionized the way we communicate. One of the most (41)..... people of this century, he works at the Massachusetts College of (42)..... where he leads research into the further (43)..... of the Web. After (44)..... Queen's College, Oxford in 1976 with a degree in physics, he was (45)..... as a programmer for a small Dorset firm. 'He was one of the (46)..... people I have ever met,' says his ex-boss. He could always (47)..... any problem. Tim makes no money from the Web, believing it should be free for anyone to use.

LIKE
RESPONSIBILITY
INVENT
COMPLETE
CREATE
TECHNICAL
DEVELOP
LEAVE
EMPLOY
CLEVER
SOLUTION

Part 5 (Total: 12 points)

Instructions: For Questions 48-59, choose the correct answer A, B, C or D. (1 point each)

48. We have for an accountant but haven't appointed anyone yet.

- A noticed
- B advised
- C announced
- D advertised

49. There was a lot of noise so I didn't understand what she was

- A saying
- B telling

- C speaking
- D talking

50. The financial director for almost an hour.

- A kept us to wait
- B kept us waiting
- C made us to wait
- D made us waiting

51. If he about it, I'm sure he'd help.

- A had known
- B knew
- C has known
- D would know

52. They were hard questions that I had no chance.

- A so
- B some
- C such
- D quite

53. You have a terrible fever! call a doctor?

- A Shall I
- B Do I
- C Must I
- D Will I

54. Do you know where?

- A did I put the keys
- B put I the keys
- C I put the keys
- D I the keys put

55. The loudspeakers won't work unless you those cables.

- A connected
- B don't connect
- C will not connect
- D connect

56. Polly wants to cycle round the world. She's really keen the idea.

- A about
- B for
- C on
- D with

57. The librarian asked us so much noise.

- A don't make
- B not make
- C not making
- D not to make

58. I just had to take the dog out of the awful weather.

- A despite
- B although
- C even though
- D in spite

59. I didn't like it in the city at first. But now here.

- A I am used to living
- B I used to living
- C I used to live
- D I use living

SECTION 2 (Duration: 30 minutes, Total: 25 points)

LISTENING (Total: 25 points)

Part 6 (Total: 17.5 points)

Instructions: You will hear an interview with Pamela Green, a young fashion designer. For Questions 60-66, choose the best answer A, B or C. (2.5 points each)

60. What helped Pamela to decide to become a fashion designer?

- A working as an assistant in a fashion shop.
- B doing research into the fashion industry.
- C attending a course on fashion design.

61. What does Pamela say about having a degree in fashion?

- A It's essential for promotion.
- B It's evidence of your ability.
- C It guarantees you a better income.

62. Pamela says that when starting your own fashion label, it's most important to

- A enjoy the creative process.
- B contact shops that might sell it.
- C have a business plan.

63. Where does Pamela usually find inspiration for her fashion designs?

- A in the work of other designers.
- B in the styles of other countries.
- C in the clothes her friends wear.

64. What aspect of her work does Pamela find most difficult to deal with?

- A the pressure to meet deadlines.
- B the failure of some of her designs.
- C the need to attend fashion shows.

65. According to Pamela, successful designers need to be able to?

- A predict future fashions.
- B recognize all past styles.
- C get their designs published

66. What advice does Pamela have for people who want a career in fashion?

- A Be aware of the options available.
- B Don't be afraid of sudden fame.
- C Learn from your own errors.

Part 7 (Total: 7.5 points)

Instructions: You will hear people talking in three different situations. For Questions 67-69, choose the best answer A, B or C. (2.5 points each)

67. You overhear two friends talking about global warming. How does the girl feel about it?

- A pessimistic about the future.
- B surprised at the effects it's having.
- C unconvinced that there's a problem.

68. You hear the beginning of a program about college canteens. What point is being made about them?

- A The choice of food has improved.
- B Students like the food on offer there.
- C Teachers complain about the quality of the food.

69. You hear a young woman talking about her career. Why did she accept a job in a bookshop?

- A She needed a steady income.
- B She thought it would be enjoyable.
- C She hoped to improve certain skills.

Appendix 1 - TAPESCRIPTS

Part 6

You will hear an interview with Pamela Green, a young fashion designer. For questions 60-66, choose the best answer A, B or C.

Interviewer: Hello, Pamela, welcome to the program. So many young people want to be fashion designers these days, but don't know how to get started.

Pamela Green: Hi. I felt exactly like that myself! You must first discover if this is really what you want to do. I wasn't sure to begin with, so I started off by looking for a store in my neighborhood that sold its own clothes. The owner invited me into her studio and told me what a typical day was like. She allowed me to ask as many questions as I wanted. Having made up my mind, I then contacted a few colleges to see what courses in fashion were on offer, and I was lucky to find one that seemed ideal.

Interviewer: So a degree in fashion is a must?

Pamela Green: Well, you often meet designers who go to college later in life, after years of working in the industry. The truth is the best students aren't always the best designers, but there's no denying that a degree will show that you've got certain basic skills and get you your first job. Don't be surprised to find colleagues with fewer qualifications on higher pay than yourself though. Making progress from that point will depend entirely on your personal talent.

Interviewer: What basic skills do you need?

Pamela Green: When you ask a fashion student what they want to do, they often reply 'have my own line'. Not an easy task, I must say. You need work experience first, ideally in a successful fashion shop, to understand that this industry is led by commerce. Starting your own line requires capital and a clear overview of how it's going to develop. Without it, clothes design can only be a hobby. Of course, if you've got an eye for color, style and shape and an ability to draw, you shouldn't let go of the dream.

Interviewer: Where do you get the inspiration for your designs?

Pamela Green: To be a good designer, you have to be aware of the world you live in, you need to go out and look at people's lives and attitudes, you really have to learn how to observe what's happening around you. And I don't mean going abroad necessarily – my social circle is invaluable for me, for example – a constant source of ideas. You have to remember the clothes are not for you, you have to adapt to what other people want. And don't be tempted to imitate the famous designers, however beautiful their collections might look.

Interviewer: Now you're a successful designer, are things easier?

Pamela Green: It took me a while to learn to cope with criticism, though. You think your design drawings look brilliant but you mustn't get upset if the garment doesn't look as you'd imagined it. What I've never managed to get used to is the sheer amount of work involved in finishing your collection well in advance of the season. Some designers stop attending fashion shows, for example, which involve lots of time-consuming travelling, but I'd be unhappy to give that up.

Interviewer: Do you have to do a lot of reading to keep up with trends?

Pamela Green: You have to read fashion magazines and other media that reflect current trends and tastes. It doesn't matter whether you want to use them in your own designs. Nobody knows what styles will be fashionable in, say, two years' time, but the point is you have to know just about everything that's been done before, so that you can spot it when it becomes popular again.

Interviewer: This is a very competitive industry. Realistically, what are the chances for somebody starting?

Pamela Green: Don't make the mistake of aiming just for designing outfits, which is just one part of a vast industry. You may be perfectly happy as an obscure but competent designer of small pieces for collections – jewellery hats, shoes – all of which need to be created. And then somebody has to market them, sell them, write about them. Fame and glory is just for the top twenty world designers, and life isn't always wonderful even for them.

Interviewer: Pamela, many thanks.

Part 7

You will hear people talking in three different situations. For questions 67-69, choose the best answer A, B or C.

67. Male: I've just got back from the Alps. Lots of the mountain passes that are normally full of snow at this time of year, are still green. If this is the result of global warming, it's very worrying.

Female: There are certainly strange things happening to the weather, but there's nothing to worry about really. My sister spent two weeks in Cape Town last year, where she'd hoped to find big waves and plenty of wind to surf, and she was shocked to find nothing. I went two weeks ago and it was a completely different story.

Male: I can't believe that you're saying that. There's no hope for our planet unless something's done soon.

68. A team of nutritionists has been evaluating the food which is on sale in a number of college canteens, with surprising results. The survey shows that the increased variety of snacks on offer is remarkable, though the situation's still far from ideal. It wasn't long ago that there were constant complaints about the lack of fruit and vegetables and the predominance of high sugar and fatty items, from teachers in particular. Probably as a result of that pressure, colleges became aware of the problem, without ever promising quick results. Perhaps not surprisingly, the students themselves say they miss the sweeter snacks.

69. I'd recently left school and I was helping my parents in their shop, when I heard about this half-day vacancy at the bookshop. The only work I'd ever done was a few hours at the shop and a few little holiday jobs, which were great fun because my friends were doing them too. But whilst I was a bit uneasy about this job because I'm not that good at admin tasks, I could see that this was my chance to focus on those weak points. I'd have made more money if I'd stayed working in the shop, as my parents were keen to point out, but I don't regret my choice.

Appendix 2 - ANSWER KEY

Part 1 (Total: 20 points, 2 points each)

1. B
2. C
3. D
4. C
5. B
6. A
7. D
8. D
9. A
10. C

Part 2 (Total: 21 points, 1.4 points each)

11. A
12. B
13. D
14. A
15. A
16. C
17. D
18. B
19. C
20. C
21. B
22. D
23. B
24. A
25. D

Part 3 (Total: 12 points, 1 point each)

- 26. C
- 27. C
- 28. B
- 29. D
- 30. C
- 31. D
- 32. B
- 33. C
- 34. D
- 35. A
- 36. D
- 37. A

Part 4 (Total: 10 points, 1 point each)

- 38. RESPONSIBLE
- 39. INVENTION
- 40. COMPLETELY
- 41. CREATIVE
- 42. TECHNOLOGY
- 43. DEVELOPMENT
- 44. LEAVING
- 45. EMPLOYED
- 46. CLEVEREST
- 47. SOLVE

Part 5 (Total: 12 points, 1 point each)

- 48. D
- 49. A
- 50. B
- 51. B
- 52. C
- 53. A
- 54. C
- 55. D
- 56. C
- 57. D
- 58. D
- 59. A

Part 6 (Total: 17.5 points, 2.5 point each)

- 60. B
- 61. B
- 62. C
- 63. C
- 64. A
- 65. B
- 66. A

Part 7 (Total: 7.5 points, 2.5 point each)

- 67. C
- 68. A
- 69. C

სპეციალობის გამოცდის ნიმუში

გამოცდის ხანგრძლივობა 2საათი.

ნაწილი I (2 ქულა თითოეულ შეკითხვაზე, სულ 20 ქულა)

ყურადღებით წაიკითხეთ შეკითხვა და შემოხაზეთ, თქვენის აზრით, სწორი პასუხის ნიშანი.

1. „თბილისის პიცა“ კარგად ცნობილი მცირე საწარმოა თბილისში. საწარმოს აქვს სხვადასხვა სახის ფიქსირებული და ცვლადი დანახარჯები. ჩამოთვლილთაგან რომელი წარმოადგენს საწარმოს მუდმივი დანახარჯების მაგალითს?
 - A. შენობის არენდის გადასახადი
 - B. ოფიციალტების ხელფასები
 - C. კომუნალური გადასახადები
 - D. ინგრედიენტების შესყიდვები
2. „თბილისის პიცის“ მენეჯერმა დათვალა, რომ მან დღეში უნდა მოამზადოს საშუალოდ 60 პიცა და გაყიდოს თითოეული 12 ლარად, რათა დანახარჯების ამოღება შეძლოს. ყოველდღიური მუდმივი დანახარჯები დაახლოებით 120 ლარს შეადგენს. ჩამოთვლილთაგან რომელი არის „თბილისის პიცის“ ყოველდღიური საშუალო ცვლადი დანახარჯების ტოლი?
 - A. 10 ლარი
 - B. 4 ლარი
 - C. 8 ლარი
 - D. 2 ლარი
3. „თბილისის პიცას“ რამდენიმე დაინტერესებული მხარე ყავს. ჩამოთვლილთაგან რომელი პირობის შესრულება არის აუცილებელი იმისათვის, რომ „თბილისის პიცის“ დაინტერესებული მხარე იყოს?
 - A. საწყისი თანხის შეგროვებაში/მოზიდვაში უნდა გქონდეთ მონაწილეობა მიღებული
 - B. ამ ბიზნესის ადგილმდებარეობის მახლობლად უნდა ცხოვრობდეთ და მუშაობდეთ
 - C. უნდა იყოთ ამ ბიზნესის რაიმე წილის მფლობელი
 - D. ამ ბიზნესზე რაიმე სახით უნდა იყოთ დამოკიდებული
4. 2007 წლიდან 2009 წლამდე Apple iPod-ის გასაყიდი ფასები დაეცა საშუალოდ 50%-ით. ჩამოთვლილთაგან ამ მოვლენის ყველაზე მისაღები ახსნა არის:

- A. მომხმარებელთა შემოსავლების ზრდა
- B. მოგების გადასახადების განაკვეთის ზრდა
- C. კონკურენტული პროდუქციის ფასების შემცირება
- D. Apple -ს თანამშრომლების შრომის ნაყოფიერების შემცირება

5. კომპანია „ტრილაინმა“ თავის კონკურენტებთან „დაქტი“ და „გენოსელი“ შეჯიბრში მიაღწია უპირატესობას იმით, რომ თავის მომხმარებლებს უფასოდ აწვდის ახალ სერვისს. ჩამოთვლილთაგან ყველაზე ნაკლებად რომელი შეიძლება იყოს ის ფაქტორი, რომელიც პირდაპირ ახდენს გავლენას ამ ახალი პროდუქტის/სერვისის მიწოდებაზე?

- A. შემცირებული საბანო საპროცენტო განაკვეთები
- A. მომხმარებელთა გემოვნება და უპირატესობები
- B. კომპანიის თანამშრომელთა ხელფასები
- C. ინოვაციური მარკეტინგული მეთოდების დანერგვა

6. სოფომ უარი თქვა რესტორნის მენეჯერის წარმატებულ კარიერაზე, რათა დაეწყო ახალი სამსახური დიდ ტრანსნაციონალურ კომპანიაში გაყიდვების მენეჯერად. მისი ეს გადაწყვეტილება ყველაზე კარგად აიხსნება როგორც „არჩევანი ალტერნატივებს შორის“ იმის გამო, რომ:

- A. ახლა მას საქმე აქვს ექსპორტთან და იმპორტთან
- B. ახლა ის უფრო გამყიდველია, ვიდრე მენეჯერი
- C. ის იძულებული იყო არჩევანი გაეკეთებინა ამ ორ სამუშაოს შორის
- D. ის აღარ ყიდულობს ამ პროდუქტებს

7. კომპანია „ტრილაინის“ მოგებამ 2014 წელს წინა წელთან შედარებით 57 მილიონიდან დაიკლო 9 მილიონამდე. ამასთან უნდა აღინიშნოს, რომ კომპანიამ 2 მილიონი ერთეული პროდუქტი გაყიდა (მაგრამ პროდუქტის გასაყიდი ფასი დაეცა 117 ლარამდე, და შესაბამისად მთლიანი შემოსავალი დაეცა 296 მილიონიდან 234 მილიონამდე). ჩამოთვლილთაგან რომელი დებულებაა სამართლიანი?

- A. კომპანიის მიერ გაყიდვებისას მიღებული ხარჯთან შედარებით ნამატი (markup) შემცირდა 48 მილიონით
- B. კომპანიის მოგება შემცირდა 84%-ით
- C. პროდუქტის საცალო ფასი შემცირდა 31 ლარით
- D. კომპანიის მიერ გაყიდვებისას მიღებული ხარჯთან შედარებით ნამატი (markup) გაიზარდა 62%-ით

8. დათოს გადასატანი აქვს რამდენიმე ყუთი თავის ორ მეგობართან. მას აქვს 7 ყუთი, რომელიც უნდა მიუტანოს გიას და 8 ყუთი, რომელიც უნდა მიუტანოს კოკას. ამავე დროს, კოკას აქვს 4 ყუთი გიასთვის, და დათომ ამ ყუთების მიტანაც თავის თავზე აიღო. დათოს მანქანაში ერთდროულად მხოლოდ 5 ყუთი ეტევა. ქვემოთ ცხრილში მოყვანილია მეგობრების სახლებს შორის მანძილები:

ვის და ვის შორის	დათო და გია	დათო და კოკა	კოკა და გია
მანძილი (კმ)	3	5	2

ჩამოთვლილთაგან რომელია დათოსთვის აუცილებელი გასავლელი უმცირესი მანძილი იმისათვის, რომ მან ყველა ყუთი გადაიტანოს და სახლში დაბრუნდეს?

- A. 18 კმ
 B. 26 კმ
 C. 30 კმ
 D. 32 კმ
9. თქვენ გაქვთ თავისუფალი დრო ორშაბათს და ოთხშაბათს საღამოს საათებში და გადაწყვიტეთ ეს დრო აქტიური დასვენებისათვის გამოიყენოთ. ქვემოთ მოყვანილია შესაძლებლობები, რომელსაც თქვენს მახლობლად მდებარე კოლეჯი გთავაზობთ. მეცადინეობების განრიგი თქვენთვის თვითონ უნდა შეადგინოთ შემოთავაზებულიდან (კვირაში მხოლოდ ერთი მეცადინეობა).

კლუბი	მეცადინეობის დრო	ადგილი	დონე	ფასი
სამეჯლისო ცეკვა	ორშაბათი შუადღე სამშაბათი საღამო ხუთშაბათი საღამო	34 ოთახი 34 ოთახი 34 ოთახი	საშუალო	100 ლარი
ბრიჯი	ორშაბათი საღამო ოხშაბათი საღამო	21 ოთახი 21 ოთახი	საწყისი	150 ლარი
ხელოვნება	სამშაბათი დილა პარასკევი საღამო	19 ოთახი 30 ოთახი	საშუალო	110 ლარი
ვებ-დიზაინი	ორშაბათი საღამო ხუთშაბათი შუადღე	34 ოთახი 34 ოთახი	საწყისი	120 ლარი

საწყისი დონის კლუბის არჩევა ყველას შეუძლია, მაგრამ საშუალო დონის კლუბის არჩევა შეუძლია მხოლოდ მას, ვისაც ანალოგიური კლუბის საწყისი დონე გავლილი აქვს. თქვენ ხელოვნების კლუბის საწყისი დონე გავლილი გაქვთ, მაგრამ სამეჯლისო ცეკვების საწყისი დონე არა. ჩამოთვლილთაგან რომელია ყველაზე იაფი კლუბი, რომელიც თქვენ შეგიძლიათ აირჩიოთ?

- A. სამეჯლისო ცეკვა
- B. ბრიჯი
- C. ხელოვნება
- D. ვებ-დიზაინი

10. როცა თქვენი მანქანის სპიდომეტრს შეხედეთ, მან აჩვენა გავლილი 24942 კილომეტრი (ეს რიცხვი არის ე.წ. პალინდრომი, ორივე მხრიდან ერთი რიცხია). რამდენიმე ხნის შემდეგ სპიდომეტრმა აჩვენა 26062 კილომეტრი (ისევ პალინდრომი). რამდენი ასეთი პალინდრომი იყო ნაჩვენები ამ ორ რიცხვს შორის?

- A. 1
- B. 2
- C. 10
- D. 100

ნაწილი II (სულ 15 ქულა)

ყურადღებით წაიკითხეთ ორი ექსპერტის კამათი ინვესტიციების შესახებ და პასუხი გაეცით შემდგომში დასმულ კითხვებს. კითხვებზე სავარაუდო პასუხები მოცემულია და თქვენ უნდა აარჩიოთ მათ შორის, თქვენის აზრით, საუკეთესო. გთხოვთ აგრეთვე, რომ შეძლებისდაგვარად ახსნათ თქვენი არჩევანი.

მისტერ X:

”ფულის შოვნა არ არის ადვილი. ამიტომ, თუ ფული გაქვს, პირველ რიგში დარწმუნებული უნდა იყო, რომ ფულს არ დაკარგავ. ჩვენ ძალიან ბევრჯერ მოგვისმენია წარმატებული ინვესტიციების შესახებ, მაგრამ გვავიწყდება, რომ ნაკლებად გვსმენია წარუმატებელი ინვესტიციების შესახებ (რომელთა რაოდენობა გაცილებით მეტია წარმატებულებზე). რადგან ინვესტიციების დროს ფულის დაკარგვის რისკი ყოველთვის არსებობს, ინვესტირება შეიძლება შევადაროთ აზარტულ თამაშს. ერთადერთი საიმედო გეგმა ფულის შენარჩუნებისა, არის ფულის მოთავსება ბანკში შემნახველ ანაბარზე, სადაც თქვენ გარანტირებულად მიიღებთ საიმედო სარგებელს. ამ შემთხვევაში თქვენ, სულ მცირე, არ დაკარგავთ თქვენს ფულს და, მომავლისათვის უფრო დარწმუნებული იქნებით თქვენს ფინანსურ შესაძლებლობებში”

მისტერ Y:

”ინვესტირება, ცხადია, რისკს გულისხმობს. მაგრამ ამ რისკის გაზვიადება არ არის გამართლებული. არ არის გასაკვირი, რომ თუ გინდათ მიიღოთ უფრო მეტი სარგებელი, მაშინ უფრო მეტი რისკიც უნდა გაწიოთ. ეს, ცხადია, გაზრდის ფულის დაკარგვის რისკებს. უნდა ხაზი გავუსვათ, რომ არსებობს ნაკლებად რისკიანი ინვესტიციებიც. ასეთი ინვესტიციების განხორციელებისას თქვენ შესაძლოა მიიღოთ იმაზე მეტი სარგებელი, ვიდრე შემნახველი ანაბრის გამოყენებით, და ხშირად მიზერული რისკებით. თუ თქვენ გამოიყენებთ თქვენი ინვესტიციების დივერსიფიკაციას, ამით თქვენ შეგიძლიათ პრაქტიკულად ნულამდე დაიყვანოთ ფულის დაკარგვის რისკები. ამასთან, აუცილებელია აღინიშნოს, რომ მართალია ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე აქციების ფასებმა შესაძლოა დროებით განიცადოს შემცირება, მთლიანობაში, ხანგრძლივი ვადის პერსპექტივაში, აქციების ფასებს ახასიათებთ ზრდა. აქედან გამომდინარე, შემნახველი ანაბრები, მიუხედავად იმისა, რომ საიმედოდ გამოიყურება, არ არის თქვენი დანაზოგების განთავსებისათვის ოპტიმალური გადაწყვეტილება”

1. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელ დაშვებებს აკეთებს მისტერ X თავისი მოსაზრების მხარდასაჭერად?

- A. ზოგიერთი ადამიანი ფულს შოულობს ინვესტიციების საშუალებით
 - B. მხოლოდ შემნახველი ანაზრის საპროცენტო განაკვეთი მოქმედებს დანაზოგის ღირებულებაზე
 - C. კომპანიები აქციებს უშვებენ მხოლოდ მაშინ, როცა ფულის მოპოვების სხვა გზა არ აქვთ
 - D. მხოლოდ რამდენიმე კომპანიის აქციების ფასებს ახასიათებთ მუდმივი ზრდა
 - E. ადამიანების უმრავლესობას ფულის შენახვა ურჩევნია მის დახარჯვას
- ახსენით თქვენი არჩევანი

2. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელ დაშვებებს აკეთებს მისტერ Y თავისი მოსაზრების მხარდასაჭერად?

- A. დროის ხანგრძლივი პერიოდის შემთხვევაში, ნებისმიერი აქციის ფასი გაიზრდება
 - B. რაც უფრო მეტ აქციას შეიძენთ, უფრო მეტ სარგებელს მიიღებთ
 - C. რაც უფრო რისკიანია ინვესტიცია, მით უფრო მეტ სარგებელს მოგიტანთ ის ხანგრძლივ პერიოდში
 - D. ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე აქციებს ახასიათებს მთლიანობაში ფასების ზრდა
 - E. ინფლაციას შეუძლია ნებისმიერი საპროცენტო განაკვეთის "შეჭმა"
- ახსენით თქვენი არჩევანი

3. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი მოვლენა, თუ ის მოხდა, გაანეიტრალებს მისტერ X-ს არგუმენტს?

- A. შემნახველი საპროცენტო განაკვეთი შესაძლოა არ იყოს ისეთი მაღალი, როგორც ზოგიერთი კომპანიის აქციების ფასების პროცენტული ზრდა
- B. შემნახველი ანაზრის გახსნა შესაძლებელია მხოლოდ ბალანსის დაწესებული მინიმუმის დაცვის შემთხვევაში
- C. ზოგიერთი კომპანიის აქციების ფასები მუდმივად იზრდება
- D. ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე ხანდახან ხდება აქციათა ფასების ვარდნა
- E. შემნახველი საპროცენტო განაკვეთი შესაძლოა იყოს ინფლაციაზე დაბალი

ახსენით თქვენი არჩევანი

4. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი მოვლენა, თუ ის მოხდა, გაანეიტრალებს მისტერ Y-ს არგუმენტს?

- A. შემნახველი საპროცენტო განაკვეთი შესაძლოა იყოს უფრო მაღალი, ვიდრე ზოგიერთი კომპანიის აქციების ფასების პროცენტული ზრდა
- B. შემნახველი ანაზრის გახსნა ყოველგვარი წინასწარი პირობის გარეშე შეიძლება
- C. ზოგიერთი კომპანიის აქციების ფასები მკვეთრად მცირდება
- D. ბოლო ათწლეულში ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე გახშირდა აქციათა ფასების მასობრივი ვარდნები
- E. შემნახველი საპროცენტო განაკვეთი შესაძლოა იყოს ინფლაციაზე მაღალი

ახსენით თქვენი არჩევანი

5. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი წინადადება გამოხატავს ორი ექსპერტის მთავარ უთანხმოებას?

- A. არის თუ არა შესაძლებელი ინვესტიციებით ფულის შოვნა
- B. შემნახველი ანაზრებით არის თუ არა შესაძლებელი ფულის შოვნა
- C. რისკის გაწევა ინვესტიციებისას სარგებლის მომტანია თუ არა
- D. რა მიზნები ამოძრავებთ კომპანიებს, როცა აქციებს უშვებენ
- E. ინვესტიციებს ყოველთვის ახლავს თუ არა რისკები

ახსენით თქვენი არჩევანი

ნაწილი III (სულ 15 ქულა)

ყურადღებით წაიკითხეთ მოცემული ინფორმაცია და გაეცით პასუხები დასმულ შეკითხვებს. შეეცადეთ დაასაბუთოთ თქვენი პასუხები.

”რაჭველი დათვები” არის რაგბის გუნდი. ზოგიერთი გულშემატკივარის აზრით თამაშზე დასასწრები ბილეთები ძალიან ძვირია და ამიტომ ბოლო დროს მათ თამაშებზე იკლო მაყურებელთა რიცხვმა და ბილეთების გაყიდვით მიღებული შემოსავალი შემცირდა. გუნდს აქვს საკმაოდ მაღალი ფიქსირებული ხარჯები და ამიტომ აუცილებლად სჭირდება ფულის შემოდინების გაზრდა. გუნდის ხელმძღვანელობამ დაიწყო სპონსორების ძებნა და რამდენიმე ბიზნეს ჯგუფმა ამ მიმართულებით დაინტერესება გამოთქვა.

1. მოიყვანეთ ორი მაგალითი ფიქსირებული ხარჯებისა, რომელიც შესაძლოა რაგბის გუნდს ქონდეს.
2. მოიყვანეთ ორი მაგალითი ცვალებადი ხარჯებისა, რომელიც შესაძლოა რაგბის გუნდს ქონდეს.
3. დაასახელეთ და ახსენით ფულის შემოდინების გაზრდის ორი გზა, რომელიც შესაძლოა გუნდმა გამოიყენოს.
4. დაასახელეთ და ახსენით ორი მიზეზი, რის გამოც ბიზნეს ჯგუფები შესაძლოა დაინტერესებული იყონ რაგბის გუნდის სპონსორობით.
5. თუ გუნდი გადაწყვეტს შეამციროს ბილეთების ფასი, გაიზრდება თუ არა ბილეთების გაყიდვებიდან შემოსავალი?

ნაწილი IV (სულ 15 ქულა)

ყურადღებით წაიკითხეთ მოცემული ინფორმაცია და გაეცით პასუხები დასმულ შეკითხვებს. შეეცადეთ დაასაბუთოთ თქვენი პასუხები.

ცხრილში მოცემულა “BBBBBBB” ბანკის გამარტივებული ბალანსი.

აქტივები	ვალდებულებები
სავალდებულო რეზერვები \$10000	მოთხოვნამდე დეპოზიტები \$100000
ჭარბი რეზერვი \$5000	
სესხი \$85000	

1. ახსენით სარეზერვო ნორმის არსი და გამოითვალეთ ეს ნორმა.
2. ვთქვათ, დავითმა “BBBBBBB” ბანკში მიმდინარე ანგარიშიდან მოხსნა \$5000. რამდენით შეიცვლება ბანკის რეზერვები დავითის მიერ განხორციელებული ტრანზაქციის შემდეგ? რა გავლენას იქონიებს ეს ტრანზაქცია ფულის მიწოდებაზე? რა იქნება “BBBBBBB” ბანკის ჭარბი რეზერვი ბალანსზე?
3. ვთქვათ, გიორგიმ მეორე დღეს გამოიტანა “BBBBBBB” ბანკიდან თანხა, რომელიც ბანკის ჭარბ რეზერვს აღემატება. თუ გავითვალისწინებთ, რომ კლიენტებს ბანკში სესხი არ დაუფარავთ, როგორ შეძლებს “BBBBBBB” ბანკი საჭირო რეზერვების გადაფარვას?

ნაწილი V (სულ 15 ქულა)

ყურადღებით წაიკითხეთ მოცემული ინფორმაცია და გაცეთ პასუხები დასმულ შეკითხვებს. შეეცადეთ დაასაბუთოთ თქვენი პასუხები.

გიორგი მუდამ ოცნებობდა ოლიმპიურ თამაშებზე. ის ძალიან იმედისმომცემი ახალგაზრდა სპორტსმენი იყო, მაგრამ ტრავმის გამო მას დიდი სპორტის დატოვება მოუხდა. გიორგის ძალიან უნდა, რომ მისი მომავალი საქმიანობა სპორტთან იყოს დაკავშირებული და მან გადაწყვიტა დაარსოს კლუბი “ოლიმპიური ოცნება”. კლუბი იქნება სოციალურად ორიენტირებული (ანუ, გიორგის მთავარი მიზანი არის არა ამ ბიზნესიდან მიღებული მოგება, არამედ ის, რომ ბავშვებს მიეცეთ თავისუფალი დროის უფრო კარგად გამოყენების საშუალება, და ბავშვების ჯანმრთელობის ხელშეწყობა). კლუბის წევრებს ექნებათ გადასახდელი წლიური საწევრო, რომელიც უფრო სიმბოლურ ხასიათისაა. გიორგიმ უკვე მიიღო სამთავრობო გრანტი, რომელიც ბიზნესის დაწყების ხარჯებს ნაწილობრივ დაფარავს.

იმედი,	წლიური საწევრო გადასახადი	20 ლარი	გიორგის ასევე აქვს რომ მისი ბიზნესი მომავალში მცირე მოგებას მაინც
	წლიური ხარჯები	4000 ლარი	

მოიტანს. ფინანსური შეფასებები ქვემოთ არის მოცემული:

1. მთავრობის გრანტი ფარავს საწყისი ხარჯების ნახევარს. გიორგის კიდევ ესაჭიროება 2000 ლარი ბიზნესის დაწყებისათვის. დაასახელეთ სულ მცირე სამი სხვადასხვა წყარო, საიდანაც გიორგიმ შესაძლოა მიიღოს ეს თანხა.
2. ახსენით, რას ნიშნავს მოგება, და გამოითვალეთ გიორგის ბიზნესის მოსალოდნელი მოგება, თუ ის ვარაუდობს, რომ პირველ წელს მის კლუბში იქნება 220 წევრი.
3. გიორგის უნდა ჩაატაროს მცირე მარკეტინგული კვლევა, რათა უფრო კარგად განსაზღვროს, თუ რა მომსახურება უნდა შესთავაზოს ბავშვებს კლუბში. ის განიხილავს ორ სხვადასხვა საშუალებას:
 - სკოლებში ფიზკულტურის გაკვეთილებზე 200 ბავშვს შეავსებინოს კითხვარი
 - პირადად შეხვდეს 8 ახალგაზრდას და მათთან ერთად იმსჯელოს კლუბზე

როგორ ფორმას ურჩევდით გიორგის? ახსენით თქვენი რეკომენდაცია/ები.

ნაწილი VI (სულ 20 ქულა)

ყურადღებით წაიკითხეთ ბიზნესის შესახებ მოცემული ინფორმაცია და გაეცით პასუხები დასმულ შეკითხვებს. შეეცადეთ დაასაბუთოთ თქვენი პასუხები.

სალომე ახორციელებს ხორცი საბითუმო ვაჭრობას დასავლეთ საქართველოში. ეს ბიზნესი წამოწყებულ იქნა მამამისის მიერ. როდესაც მამა პენსიაზე გავიდა, მან ფირმის სამართლებრივი სტატუსი ინდ.მეწარმიდან შ.პ.ს-დ შეცვალა, რომლის აქციების 100%-ის მფლობელი იყო. ყოველ წელს, სალომე პირადი დანაზოგით ყიდულობს მამისის აქციების კიდევ 5% -ს. ფირმა მომგებიანია, საშუალო ყოველთვიური ფულის დადებითი ნაკადი 1200 ლარს შეადგენს (სალომეს ხელფასის გადახდის შემდეგ), ფირმას არ აქვს არანაირი დავალიანება, და ამჟამად ფირმის ბალანსზე 14000 ლარია. ფირმის პოლიტიკის მიხედვით, წელიწადში 12000 ლარის ოდენობის დივიდენდი გაიცემა.

სალომეს სურს ახალი საბითუმო ობიექტის გახსნა აღმოსავლეთ საქართველოში 2015 წლის იანვრისათვის. მისი ბიზნეს გეგმის მიხედვით, საჭირო გახდება შენობის დაქირავება და დანადგარების შექმნა.

- ახალი დანადგარის საყიდლად, ის ბანკიდან 5 წლიან სესხს გამოიტანს 60000 ლარის ოდენობით.
- სალომე ვარაუდობს, რომ 2015 წლის იანვარში 10000 ლარის ღირებულების გაყიდვებს, და ვარაუდობს, რომ 6 თვის განმავლობაში, ყოველთვიურად გაყიდვები 2%-ით გაიზრდება.
- გაყიდვები კრედიტის სახით (ნისიად) გაიცემა, და კლიენტები 30 დღის განმავლობაში დაფარავენ თანხას.

ფირმის ფულადი ნაკადის 6 თვის პროგნოზი ახალ ობიექტზე (იანვრიდან ივნისამდე)

კომპანიის მხრიდან ხორცის მომწოდებლებისაგან ყოველთვიური შესყიდვები	შესყიდვის ფასი პროგნოზირებული გაყიდვების 30%-ის ტოლია
<p>ყოველთვიური ხელფასები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • უფროსი ყასაბის • ყასაბის • მძღოლის 	<p>1200 ლარი</p> <p>1000 ლარი</p> <p>800 ლარი</p>
<p>ყოველთვიური ადმინისტრაციული ხარჯები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ტელეფონი • ქირა • სესხის დაფარვა (პროცენტი და ძირის ნაწილი) • დაზღვევა • სხვადასხვა ხარჯი 	<p>150 ლარი</p> <p>1200 ლარი</p> <p>1200 ლარი</p>

	200 ლარი 400 ლარი
ელექტონრეგის ხარჯი, რომელიც ყოველ ორ თვეში უნდა დაიფაროს (2015 წლის იანვრიდან დაწყებული)	400 ლარი

იმ დროისთვის, როდესაც სალომე მამას ახალი ობიექტის გახსნას თავაზობს, მამას აქციების 60% ეკუთვნის, ანუ კომპანიის მთავარი მფლობელია. სალომეს მამის აზრით, სალომე ზედმეტად ოპტიმისტურადაა განწყობილი გაყიდვების მიმართ.

იმისათვის, რომ პერსონალმა ეფექტურად და ეფექტიანად შესარულოს სამუშაო ახალ ობიექტზე, სალომე გეგმავს ფულადი ჯილდოების შემოღებას, რათა გაზარდოს პერსონალის ინტერესი.

1. ჩამოაყალიბეთ სალომეს მამის გადაწყვეტილების, (კომპანიის სამართლებრივი სტატუსის ინდემწარმიდან შ.პ.ს-დ შეცვლის) ორი დადებითი მხარე.
2. შეადგინეთ ფულადი სახსრების მოძრაობის 6 თვიანი პროგნოზი ახალი ობიექტისათვის.
3. რა გავლენას იქონიებს ახალი ობიექტის ამოქმედება ფირმის მიმდინარე ფინანსურ პოზიციაზე და ფულად ნაკადზე.
4. მოიფიქრეთ რა სახის ფულადი ჯილდო შეიძლება დაწესდეს, იმისათვის რომ პერსონალმა ეფექტურად და ეფექტიანად შესარულოს სამუშაო ახალ ობიექტზე.

პასუხების ფურცელი

ნაწილი I (2 ქულა თითოეულ შეკითხვაზე, სულ 20 ქულა)

კითხვა 1.

სწორი პასუხია A. შენობის არენდის გადასახადი არ არის დამოკიდებული საწარმოს აქტიურობაზე; თუნდაც საწარმომ საერთოდ არაფერი გამოუშვას არენდის გადასახადი მაინც უნდა გადაიხადოს.

კითხვა 2.

სწორი პასუხია A. რადგან 60 პიცა 12 ლარად იყიდება თითოეული, მთლიანი შემოსავალი შეადგენს 720 ლარს. ეს ნიშნავს, რომ სულ მთლიანი დანახარჯები არის 720 ლარი და აქედან ცვლადი დანახარჯები შეადგენს 600 ლარს. მაშინ საშუალო ცვლადი დანახარჯები შეადგენს $600/60=10$ ლარს.

კითხვა 3.

სწორი პასუხია D. გარკვეულწილად ყველა პასუხში მითითებული ადამიანები წარმოადგენენენ ხსენებული ბიზნესისთვის დაინტერესებულ მხარეებს. მაგრამ ყველაზე სრულად დაინტერესებული მხარე აღწერილია ბოლო პასუხში.

კითხვა 4.

სწორი პასუხია C. პროდუქტზე ფასების განსაზღვრისას ბევრი ფაქტორის გათვალისწინებაა საჭირო. მათ შორის ძალიან მნიშვნელოვანია კონკურენტული პროდუქტის ფასების გათვალისწინება. თუ კონკურენტული პროდუქტის ფასები შემცირდა, მაშინ სავარაუდოა, რომ ამათ უნდა გამოიწვიოს ფირმის პროდუქტის ფასების შემცირება. პროდუქტის ფასების დაცემა სხვა მიზეზებმაც შესაძლოა გამოიწვიოს. მაგალითად, წარმოების ტექნოლოგიის გაუმჯობესებამ, ან მასალის ფასების შემცირებამ და სხვ. აქ ჩამოთვლილთაგან მხოლოდ კონკურენტების ფასების შემცირებას შეუძლია შესაბამისი ეფექტის მოცემა.

კითხვა 5.

სწორი პასუხია B. მომხმარებელთა გემოვნება და მათი პრიორიტეტები არის პროდუქტზე/სერვისზე მოთხოვნის დეტერმინანტები, და არა მიწოდების. ყველა დანარჩენ პასუხში არის აღწერილი პროდუქტის/სერვისის მიწოდების განმსაზღვრელი ფაქტორები.

კითხვა 6.

სწორი პასუხია B. სოფოს არ შეეძლო ორივე სამუშაო შეესრულებინა ერთდროულად, ამიტომ მან დათმო ერთი მათგანი. რაც ნიშნავს, რომ მას მოუხდა არჩევანის გაკეთება.

კითხვა 7.

სწორი პასუხია B. ძველი მოგება იყო 57 მილიონი, და ახალი მოგება არის 9 მილიონი. მოგება შემცირდა 48 მილიონით. რადგან $48/57=0.8421$, ამიტომ მოგება შემცირდა დაახლოებით 84%-ით.

კითხვა 8.

სწორი პასუხია B. 18 კმ დათოს არ ეყოფა, რადგან სულ მცირე ორჯერ უწევს კოკასთან მისვლა, რაც სულ უკვე შეადგენს 20 კმ-ს. 26 კილომეტრი შესაძლებელია. ამისათვის დათო, მაგალითად შემდეგ ნაირად უნდა მოიქცეს: ჯერ მიდის კოკასთან და მიაქვს 3 ყუთი კოკასთვის და 2 ყუთი გიასთვის. კოკასგან მას მიაქვს გიასთვის კიდევ 3 ყუთი, და ბრუნდება სახლში. მან გაიარა 10 კმ და 8 ყუთი მიიტანა დანიშნულების ადგილას. შემდეგ მას მიაქვს კოკასთან 5 ყუთი და მისგან გიასთან მიაქვს დარჩენილი 1 ყუთი, და ბრუნდება სახლში. მან გაიარა კიდევ 10 კმ და უკვე 14 ყუთი მიიტანა

დანიშნულების ადგილას. საბოლოოდ მას მიაქვს გიასთან 5 ყუთი და ბრუნდება სახლში, რასაც 6 კმ სჭირდება. საბოლოოდ მან უნდა გაიაროს $10+10+6=26$ კმ.

კითხვა 9.

სწორი პასუხია D. თქვენ ვერ აირჩევთ სამეჯლისო ცეკვას, რადგან ეს საშუალო დონეა და თქვენ არ გაქვთ გავლილი საწყისი დონე. თქვენ შეგიძლიათ აირჩიოთ ბრიჯი, რადგან ეს საწყისი დონეა და დროც თქვენთვის მისაღებია. ბრიჯის ფასია 150 ლარი. თქვენ ვერ აირჩევთ ხელოვნებას, რადგან დრო არ არის თქვენთვის მისაღები. თქვენ შეგიძლიათ აირჩიოთ ვებ-დიზაინი, რადგან ეს საწყისი დონეა, და ორშაბათის საღამო თქვენთვის მისაღებია. ვებ-დიზაინის ფასია 120 ლარი, რაც ბრიჯის ფასზე ნაკლებია.

კითხვა 10.

სწორი პასუხია C. ყველა პალინდრომის ბოლო ციფრი არის 2, ხოლო ბოლოსწინა ციფრი 5. ასეთი რიცხვებია 25052, 25152, 25252,, 25952. სულ 10 რიცხვი.

ნაწილი II (სულ 15 ქულა)

კითხვა 1.

სწორი პასუხია B: მისტერ X მართლაც თვლის, რომ საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც შემნახველ ანაბარზეა, განსაზღვრავს მის მომავალ ღირებულებას, ის არ განიხილავს არავითარ სხვა პარამეტრს. მისტერ X ამბობს, რომ ზოგიერთი ადამიანი შოულობს ფულს ინვესტიციებით A არჩევანი). მაგრამ, თუ ეს ასე არ იქნებოდა, მისტერ X-ის არგუმენტები კიდევ უფრო ძლიერი იქნებოდა. თავისი არგუმენტის მხარდასაჭერად მისტერ X-ს არ სჭირდება იმის დაშვება, რომ ადამიანების უმრავლესობას ფულის შენახვა ურჩევნია E არჩევანი). მისტერ X არსად არ ამბობს კომპანიების აქციების შესახებ არაფერს, ამიტომ არ იყენებს ამ დაშვებებს C და D არჩევანი).

კითხვა 2.

სწორი პასუხია D: მისტერ Y მართლაც თვლის, რომ დროის ხანგრძლივი პერიოდის შემთხვევაში აქციების ფასებს მთლიანობაში ახასიათებს ზრდის ტენდენცია. მისტერ Y არ ამტკიცებს, რომ ნებისმიერი აქციის ფასი გაიზრდება A არჩევანი). მისტერ Y არ ამტკიცებს, რომ თქვენი ინვესტიცია ყოველთვის უფრო მეტად მომგებიანი იქნება, როცა უფრო მეტ აქციებს შეიძენთ B არჩევანი), და არც იმას ამტკიცებს, რომ მაღალი რისკის მქონე ინვესტიცია უფრო მომგებიანი იქნება C არჩევანი), თუმცა ის ამბობს, რომ პირიქით, როგორც წესი, ასეა. მისტერ Y არსად არ ამბობს, რომ ინვესტიციების ეფექტიანობა ყოველთვის მეტია ინფლაციაზე, ან პირიქით, E არჩევანი).

კითხვა 3.

სწორი პასუხია E: მისტერ X თვლის, რომ შემნახველ ანაბარზე ფულის რაოდენობა სულ იზრდება, რაც სწორია. მაგრამ ის არ ითვალისწინებს, რომ მაღალი ინფლაციის პირობებში ფულის მსყიდველობითი უნარი შესაძლოა იმდენად დაეცეს, რომ რეალურად თქვენ "ფული დაკარგოთ". მისტერ X არსად არ ამბობს, რომ საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც შემნახველ ანაბარზეა, უფრო მაღალია, ვიდრე აქციების ფაზების ზრდის ტემპი, მას არსად არ უხსენებია და გამოუყენებია აქციების ფასების ზრდა ან ვარდნა A, C, D არჩევანი). შემნახველ ანაბარზე მინიმალური მოთხოვნა ამ შემთხვევაში არაა რელევანტური B არჩევანი).

კითხვა 4.

სწორი პასუხია D: მისტერ Y არ თვლის, რომ შემნახველ ანაბრის გახსნის პირობები რამდენადმე მნიშვნელოვანია (პასუხი B). ის ასევე არ უარყოფს, რომ ზოგიერთი კომპანიის აქციების ფასების ზრდა

შესაძლოა შემნახველ საპროცენტო განაკვეთზე დაბალი იყოს (პასუხი A და C), და არც იმას უარყოფს, რომ შემნახველი ანაბარის საპროცენტო განაკვეთი ინფლაციაზე მაღალი არ შეიძლება იყოს (პასუხი E). რაც შეეხება D პასუხს, თუ ბოლო ათი წლის განმავლობაში ხშირად ხდებოდა აქციათა ფასების მკვეთრი მასობრივი ვარდნები, ეს შესაძლოა გახდეს მიზეზი იმისა, რომ აქციათა ბაზარმა დაკარგოს ნდობა საზოგადოებაში, რაც თავის მხრივ მისტერ Y-ის არგუმენტებს ნაკლებად დამაჯერებელს გახდის.

კითხვა 5.

სწორი პასუხია C: ორივე ექსპერტი არ უარყოფს, რომ ინვესტიციები შესაძლოა იყოს მომგებიანი A არჩევანი). მისტერ Y არ უარყოფს, რომ შემნახველი ანაბრით შესაძლებელია ფულის შოვნა B არჩევანი). კომპანიის აქციების გამოშვების მიზნებზე არცერთი ექსპერტი არ ამბობს არაფერს D არჩევანი). არცერთი ექსპერტი არ უარყოფს, რომ ინვესტიციებს ახლავს რისკები E არჩევანი), მაგრამ მხოლოდ მისტერ Y თვლის, რომ ეს რისკები სასარგებლოა.

ნაწილი III (სულ 15 ქულა)

კითხვა 1.

პასუხი. ფიქსირებული (მუდმივი) დანახარჯები არის ისეთი ხარჯები, რომელიც არ არის დამოკიდებული ბიზნესის აქტივობაზე. რაგბის გუნდისათვის ასეთი დანახარჯები შესაძლოა იყოს სათამაშო მოედნის და საწვრთნელი ბაზის არენდის გადასახადი, მწვრთნელების და მოთამაშეების კონტრაქტით გათვალისწინებული ხელფასები, მოთამაშეთა დაზღვევის ხარჯები . . . ცვალებადი დაბნახარჯები

კითხვა 2.

პასუხი. ცვალებადი დანახარჯები არის ისეთი დანახარჯები, რომელიც დამოკიდებულია ბიზნესის აქტივობაზე. რაგბის გუნდისათვის ეს შესაძლოა იყოს: კომუნალური და სატრანსპორტო დანახარჯები, საქველმოქმედო ღონისძიებები, მწვრთნელების და მოთამაშეების პრემიები კარგი შედეგების შემთხვევაში

კითხვა 3.

პასუხი. ფულის შემოდინების გაზრდა სხვადასხვა მეთოდით შეიძლება: მაგალითად, გაიყიდოს სეზონური აბონემენტები (შესაძლოა ფასდაკლებით, მაგრამ თანხა უფრო ადრე შემოვა); სპონსორებთან დადებული სელშეკრულებები გაზრდიან ფულის შემოდინება; კრედიტორებთან მოლაპარაკებები შედეგად შესაძლოა მოხერხდეს კრედიტის დაფარვის ვადების გადაწევა, რაც შეამცირებს თანამედროვე გასავალს; შესაძლოა მოხერხდეს ზოგიერთი ფიქსირებული ხარჯების გადახედვა და ამით ისევ გასავალს შემცირება . . .

კითხვა 4.

პასუხი. სპონსორების დანტერესების მიზეზები სხვადასხვა შეიძლება იყოს. მაგალითად: საკუთარი პროდუქციის რეკლამირებისათვის გუნდის მთლიანად და გუნდის წევრების გამოყენება; საკუთარი ბრენდის ცნობადობის გაზრდა; საკუთარი სახელის დაკავშირება ცნობილ სახელთან (რაგბის გუნდთან); ბიზნეს ჯგუფის ხელმძღვანელობის უკეთეს ჭრილში წარმოჩენა; ადგილობრივი საზოგადოების მხარდაჭერა . . .

კითხვა 5.

პასუხი. თუ ბილეთების ფასი შემცირდება, ეს გაზრდის ბილეთებზე მოთხოვნის რაოდენობას, და უფრო მეტი ბილეთი გაიყიდება (თუმცა არც ისაა გამორიცხული, რომ მაყურებელთა მთავარი

პრეტენზიები ფასის მიმართ კი არა არის, არამედ გუნდის თამაშის მიმართ). გაზრდის თუ არა ეს შემოსავალს, ძნელი სათქმელია: ეს დამოკიდებულია ფასისადმი მოთხოვნის ელასტიურობაზე. მაგალითად: შესაძლოა ბილეთების ფასის 10%-ით შემცირებამ, შესაძლოა მაყურებელთა რაოდენობა გაზარდოს 20%-ით, მაშინ შემოსავალი გაიზრდება. მაგრამ შესაძლოა მაყურებელთა რაოდენობა გაიზარდოს სულ 5%-თ, მაშინ შემოსავალი შემცირდება.

ნაწილი IV (სულ 15 ქულა)

კითხვა 1.

პასუხი: ბანკი ვალდებულია რეზერვად შეინახოს გარკვეული ნაწილი დეპოზიტების. სავალდებულო რეზერვების პროცენტული წილი მთლიანი დეპოზიტებიდან წარმოადგენს სარეზერვო ნორმას. რადგან ამ შემთხვევაში ბანკმა სავალდებულო რეზერვად შეინახა 10000, რაც შეადგენს დეპოზიტების 10%-ს, სავალდებულო რეზერვის ნორმაა 10%.

კითხვა 2.

პასუხი: თუ დავითი გამოიტანს 5000-ს, მაშინ ბანკს დარჩება რეზერვების სახით 10000. ფულის მიწოდება შემცირდება, რადგან ბანკს შეეძლო გაესესხებინა ის 5000, რაც დავითმა ბანკიდან გამოიტანა. განხორციელებული ტრანზაქციის შედეგად დეპოზიტები შემცირდება 95000-მდე, და ამიტომ სავალდებულო რეზერვები იქნება 9500. ამდენად, ბანკს ექნება 500 ჭარბი რეზერვი.

კითხვა 3.

პასუხი: თუ გიორგი ბანკიდან გამოიტანს ბანკის ჭარბ რეზერვებზე მეტ თანხას (მაგალითად 10000), ბანკს რეზერვების სახით არ ექნება სავალდებულო რეზერვებისათვის საჭირო თანხა. ბანკმა უნდა შეავსოს ეს თანხა. ამისათვის მან შესაძლოა აიღოს სესხი ცენტრალური ბანკისგან ან სხვა კომერციული ბანკისაგან.

ნაწილი V (სულ 15 ქულა)

კითხვა 1.

პასუხი: 2000 ლარი გიორგიმ შესაძლოა მიიღოს სხვადასხვა გზით. მაგალითად: გამოიყენოს საკუთარი დანაზოგი; ისესხოს ფული თავისი მეგობრებისაგან ან ოჯახისაგან; მიიღოს სესხი ბანკისაგან; მიიღოს სალომბარდო სესხი

კითხვა 2.

პასუხი: კომპანიის მოგება არის მისი მთლიანი შემოსავლების (ამ შემთხვევაში მხოლოდ საწევრო) და მთლიანი ხარჯების სხვაობას. ასე რომ, მოსალოდნელი მოგება არის $220 \cdot 20 - 4000 = 400$ ლარი. ცხადია, რომ ეს მოგება უფრო ნაკლები იქნება, თუ გიორგი ბიზნესისათვის გამოიყენებს სესხს.

კითხვა 3.

პასუხი: ორივე ფორმას, რომელზეც გიორგი ფიქრობს აქვს პლიუსებიც და მინუსებიც.

- 200 ბავშვის გამოკითხვას აქვს ის პლიუსი, რომ უშუალოდ სამიზნე ჯგუფის/პოტენციური მომხმარებლები არისნ გამოკითხული. ამავე დროს აქვს მინუსებიც: არ არის გამორიცხული პასუხების გაცემისას გარკვეული მიკერძოება (მაგალითად, ფიზკულტურის მასწავლებლის გავლენა);
- 8 ბავშვთან შეხვედრას და დისკუსიას ის პლიუსი აქვს, რომ უფრო დეტალურად შეიძლება საინტერესო საკითხების განხილვა; ასეთი შეხვედრის ორგანიზება ადვილია. ამასთან, ამ ფორმას აქვს მინუსიც: 8 ბავშვი ძალიან ცოტაა და შესაძლოა მათი ზარები არ ემთხვეოდეს მთლიანად ბავშვების მოსაზრებებს.

გიორგისთვის ალბათ ყველაზე მართებულია ორივე ფორმის გამოყენება. თუ მაინც უნდა გაკეთდეს არჩევანი, ალბათ გამოკითხვა უფრო ობიექტური სურათის მომცემი იქნება.

ნაწილი VI (სულ 20 ქულა)

კითხვა 1.

პასუხი: დადებითი მხარეები ამ გადაწყვეტილებას რამდენიმე აქვს. მაგალითად: ა) შ.პ.ს. შემთხვევაში თითოეულ მესაკუთრეს აქვს შეზღუდული პასუხისმგებლობა და ხდება პასუხისმგებლობის გადანაწილება, მაშინ როდესაც ინდ.მეწარმე სრულად მართო არის პასუხისმგებელი; ბ) შ.პ.ს. შემთხვევაში კომპანიას აქვს ნაკლები რისკები განვითარებისათვის მისი ერთერთი მესაკუთრის გარდაცვალების ან სხვა პრობლემების დროს; გ) კომპანიის მესაკუთრის უფლებები უფრო ადვილად შეიძლება გადავიდეს მამიდან შვილზე წილის გამოსყიდვის ან გადაცემის გზით; დ) შ.პ.ს. შემთხვევაში უფრო ადვილია ახალი დამატებითი ინვესტიციების მოზიდვა ახალი მეწილის შემოყვანის გზით; ე) მოსალოდნელია, რომ საფინანსო ინსტიტუტები (ბანკები, საკრედიტო ორგანიზაციები) უფრო მეტად იქნებიან დაინტერესებული ითანამშრომლონ შ.პ.ს.-სთან, ვიდრე ინდ.მეწარმესთან

კითხვა 2.

პასუხი: (ცხრილის შედგენისას მთავარია აისახოს ყველა საჭირო ინფორმაცია)

	იანვარი	თებერვალი	მარტი	აპრილი	მაისი	ივნისი
გაყიდვებიდან შემოსავალი	-	10000	10200	10404	10612	10824
პროდუქციის შესყიდვა	3000	3060	3121	3184	3247	3312
ხელფასები	3000	3000	3000	3000	3000	3000
სხვადასხვა ხარჯები	3150	3150	3150	3150	3150	3150
ელექტრობა	400	-	400	-	400	-
მთლიანი გასავალი	69550	9210	9671	9334	9797	9462

კითხვა 3.

პასუხი: გრძელვადიან პერიოდში კომპანიის ფინანსური პოზიციები საკმაოდ მომხიბლავად გამოიყურება - კომპანიის ყოველთვიური ფინანსური ნაკადი ექვსთვიანი პერიოდის გათვალისწინებით საშუალოდ 1000 ლარს უდრის. მოკლევადიან პერიოდში ფინანსური მდგომარეობა ასე კარგად არ გამოიყურება - პირველ თვეში თანხების გადინება 9500 ლარის ტოლია, და მთლიანი ნაღდი ფულის რაოდენობა მცირდება და ხება 5000 ლარზე ნაკლები. ამასთან უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ორივე პერიოდში გაკეთებული გათვლები არის პროგნოზი, და შესაძლოა რეალურად კომპანიამ უფრო მეტი დახარჯოს და უფრო ნაკლები შემოსავალი მიიღოს.სანამ ახალი საწარმო სრულად ამოქმედდება, კომპანიას შესაძლოა გაუჭირდეს ერთდროულად ვალების დაფარვა და ამავე დროს 12000 ლარის ოდენობის წლიური დივიდენდების გაცემა. თვითონ სალომესათვის ეს შესაძლოა ნაკლებად საფიქრალი იყოს (მას ნაკლები წილი აქვს და ამავე დროს ის ხელფასს იღებს). სალომეს მამისათვის სიტუაცია უფრო დასაფიქრებელია.

კითხვა 4.

პასუხი: შესაძლებელია რამდენიმე სიახლის განხორციელება. მაგალითად: ა) შესაძლოა თანამშრომლებს მიეცეთ საკომისიო გაყიდვების რაოდენობიდან გამომდინარე. ამ დროს ისინი მეტად არიან დაინტერესებული გაყიდვების გაზრდით; ბ) შესაძლოა დაწესდეს ხელფასების ზრდის სქემა, რომელიც დამოკიდებული იქნება გაყიდვების ზრდის ეტაპებზე (მაგ. გაყიდვების ყოველი 2000

ლარით გაზრდისას); გ) შესაძლოა თანამშრომლებს გადაეცეთ (ან შესთავაზონ იყიდონ) კომპანიის გარკვეული წილი. ამ დროს ისინი ასევე მეტად იქნებიან დაინტერესებული კომპანიის წარმატებით.